

EDUCATION

Name & Signature of the Invigilator

PAPER – II

OMR Answer Sheet No. :

--	--	--	--	--	--	--	--

CODE-13

Roll No. :

--	--	--	--	--	--	--	--

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words :

132057

Question Booklet Sl. No.

Time : 2 Hours

No. of Printed Pages : 32

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **one hundred (100)** multiple choice type of questions. **All** questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
 - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
 - (iii) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

Example: (A) (B) (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
7. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
8. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
9. Use only Blue/Black Ball point pen.
10. Use of any calculator or any electronic devices or log table etc., are prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા સો (૧૦૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમિયાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
 - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
 - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/ પૃષ્ઠો ઓછાં હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
 - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval)ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.

ઉદાહરણ : (A) (B) (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં.
6. કાચું કામ (Rough work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અંતિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
7. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિહ્નકે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અક્ષર ભ્રાષ્ટ્રનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમકે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવશે.
8. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી / ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
10. કેલ્ક્યુલેટર, લોગ ટેબલ અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગેજી વર્ગન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

DO NOT WRITE HERE

EDUCATION

Paper – II

1. Which philosophy of education considers psychology as an incomplete study of and an inadequate basis of educational theory ?
(A) Idealism
(B) Realism
(C) Naturalism
(D) Pragmatism
2. The aim of education according to existentialists is
(A) Objective knowledge
(B) Adaptation to practical life
(C) A good understanding of the world outside
(D) Humanitarian and humanist self-realization
3. The process by which children develop habits, skills, values and motives that make them responsible, productive members of society is called _____.
(A) Socialization
(B) Mainstreaming
(C) Inclusion
(D) Differentiation
4. The best adjustment of liberty and equality can be achieved in a regime of _____.
(A) Liberalism
(B) Socialism
(C) Idealism
(D) Democratic socialism
1. કચું દર્શનશાસ્ત્ર માને છે કે મનોવિજ્ઞાન, શૈક્ષણિક સિદ્ધાંતોનો અધૂરો અભ્યાસ અને અપૂરતો આધાર છે ?
(A) આદર્શવાદ
(B) વાસ્તવવાદ
(C) પ્રકૃતિવાદ
(D) વ્યવહારવાદ
2. અસ્તિત્વવાદીઓ મુજબ શિક્ષણનું ધ્યેય _____ છે.
(A) હેતુપૂર્ણ જ્ઞાન
(B) વ્યવહારિક જીવનનું અનુકૂલન
(C) બાહ્ય દુનિયાની સારી સમજ
(D) માનવીય અને માનવતાવાદી સ્વાનુભૂતિ
3. જે પ્રક્રિયા દ્વારા બાળકો ટેવો, કૌશલ્યો, મૂલ્યો અને પ્રેરણાઓ (Motives) વિકસાવે છે અને જે તેમને સમાજના જવાબદાર અને નાગરિક બનાવે છે, તેને _____ કહે છે.
(A) સામાજિકરણ
(B) મુખ્યપ્રવાહીકરણ
(C) સમાવેશન
(D) વિભેદીકરણ
4. _____ ના શાસનમાં સ્વતંત્રતા અને સમાનતાનું શ્રેષ્ઠ અનુકૂલન કરી શકાય છે.
(A) ઉદારવાદ
(B) સમાજવાદ
(C) આદર્શવાદ
(D) લોકશાહી સમાજવાદ

5. Preamble to the Constitution of India mentions different types of liberty for the people of India. Which types of liberty, out of these, have direct bearing on practitioners in the field of education ?
- (A) Liberty of belief and faith
(B) Liberty of thought and expression
(C) Liberty of faith and worship
(D) Liberty of expression and belief
6. Who is the author of the book "The Pedagogy of the Oppressed" ?
- (A) Karl Marx
(B) Erich Fromm
(C) Lenin
(D) Paulo Friere
7. Which is a greatest disadvantage of project method ?
- (A) It consumes much of the time of the child
(B) Teachers, generally, do not like to teach through it
(C) Children are generally not interested in it
(D) It leaves gaps in the knowledge of the child
8. Islamic tradition in education lays stress on inculcation of which of the values ?
- (A) Equality and equity
(B) Freedom and discipline
(C) Humanity and nobility
(D) Quality and excellence

5. ભારતનાં બંધારણની પ્રસ્તાવનામાં ભારતના લોકો માટે વિવિધ પ્રકારની સ્વતંત્રતાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. તેમાંથી કઈ સ્વતંત્રતાઓ શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં કામ કરતાં લોકો સાથે પ્રત્યક્ષ રીતે જોડાયેલી છે ?
- (A) માન્યતા અને શ્રદ્ધાની સ્વતંત્રતા
(B) વિચાર અને અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા
(C) શ્રદ્ધા અને ઉપાસનાની સ્વતંત્રતા
(D) અભિવ્યક્તિ અને માન્યતાની સ્વતંત્રતા
6. "દલિતનું શિક્ષણશાસ્ત્ર (The Pedagogy of the Oppressed)" પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
- (A) કાર્લ માર્ક્સ
(B) એરિક ફ્રોમ
(C) લેનિન
(D) પોલ ફ્રેરે
7. પ્રકલ્પ પદ્ધતિની સૌથી મોટી મર્યાદા કઈ છે ?
- (A) તે બાળકોનો ખૂબ સમય ખર્ચે છે
(B) મોટા ભાગે, શિક્ષકો આ પદ્ધતિથી ભણાવવાનું પસંદ કરતા નથી
(C) સામાન્ય રીતે બાળકો તેમાં રસ ધરાવતા નથી
(D) તે બાળકનાં જ્ઞાનમાં છીંડા રાખે છે
8. શિક્ષણમાં ઇસ્લામી પરંપરા નીચેનામાંથી કયા મૂલ્યોના ઉપદેશ પર ભાર મૂકે છે ?
- (A) સમાનતા અને નિષ્પક્ષતા
(B) સ્વતંત્રતા અને શિસ્ત
(C) માનવતા અને ખાનદાની
(D) ગુણવત્તા અને ઉત્કૃષ્ટતા

9. In the eight fold noble paths given by Buddha, which of the following is the basis of 'Right Knowledge' ?

- (A) Right Speech and Right Action
- (B) Right Action and Right Living
- (C) Right Thought and Right Concentration
- (D) Right Faith and Right Resolve

10. Which of the following concepts of Education acceptable to Vedanta Philosophy ? Select the appropriate code.

- 1. Awakening of all Q's – IQ, EQ and SQ.
- 2. Vocationalization of education.
- 3. Inclusive education.
- 4. Education for all.

Codes :

- (A) 1, 2 and 3 only
- (B) 2, 3 and 4 only
- (C) 1, 3 and 4 only
- (D) 1, 2 and 4 only

11. Yashpal Committee Report is titled as _____.

- (A) Learning by doing
- (B) Learning through examples
- (C) Learning without burden
- (D) Cooperative learning

12. The expenditure as envisaged in National Policy on Education 1986 on Education was _____ of national income.

- (A) 6 per cent
- (B) 7 per cent
- (C) 4 per cent
- (D) 5 per cent

9. બુદ્ધના અષ્ટપદી માર્ગમાં "સમ્યક (સાચા) જ્ઞાન"નો આધાર નીચેનામાંથી શું છે ?

- (A) સમ્યક વાણી અને સમ્યક ક્રિયા
- (B) સમ્યક કાર્ય અને સમ્યક જીવની
- (C) સમ્યક વિચાર અને સમ્યક એકાગ્રતા
- (D) સમ્યક વિશ્વાસ અને સમ્યક નિરાકરણ.

10. નીચેનામાંથી કઈ શૈક્ષણિક સંકલ્પનાઓ વેદાંત ફિલસુફી માટે સ્વીકાર્ય છે. યોગ્ય સંકેતની પસંદગી કરો.

- 1. IQ, EQ અને SQ એવા તમામ Q ને જાગૃત કરવા.
- 2. શિક્ષણનું વ્યવસાયીકરણ
- 3. સમાવેશક શિક્ષણ.
- 4. સર્વ માટે શિક્ષણ.

સંકેત :

- (A) ફક્ત 1, 2 અને 3
- (B) ફક્ત 2, 3 અને 4
- (C) ફક્ત 1, 3 અને 4
- (D) ફક્ત 1, 2 અને 4

11. યશપાલ સમીતિના અહેવાલનું શીર્ષક _____ છે.

- (A) લર્નિંગ બાય ડુંઈંગ
- (B) લર્નિંગ થ્રુ એક્ઝામ્પ્લ્સ
- (C) લર્નિંગ વિથાઉટ બર્ડન
- (D) કોઓપરેટિવ લર્નિંગ

12. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 1986 માં શિક્ષણ પરનો ખર્ચ રાષ્ટ્રીય આવક ના _____વિચારવામાં આવ્યો હતો.

- (A) 6 ટકા
- (B) 7 ટકા
- (C) 4 ટકા
- (D) 5 ટકા

13. The 'National Knowledge Commission' laid down guidelines for betterment of _____.
- (A) Elementary Education
(B) Secondary Education
(C) Preprimary Education
(D) Higher Education
14. Which one of the following is the first step in the process of policy formulation ?
- (A) Making the policy decision
(B) Planning of policy implementation
(C) Generation and evaluation of policy options
(D) Analysis of the existing situations
15. The most important thing to keep in mind for a teacher according to realism in education is _____.
- (A) The nature of the child
(B) The significance and value of what is taught
(C) The method of teaching
(D) Organisation of the content to be taught
16. Who emphasised realization of truth, beauty and goodness as the aims of education ?
- (A) Idealists
(B) Realists
(C) Naturalists
(D) Pragmatists
13. _____ ની સુધારણા માટે 'રાષ્ટ્રીય જ્ઞાન આયોગે' માર્ગદર્શિકા નિયત કરી હતી.
- (A) પ્રારંભિક શિક્ષણ
(B) માધ્યમિક શિક્ષણ
(C) પૂર્વપ્રાથમિક શિક્ષણ
(D) ઊચ્ચ શિક્ષણ
14. નીતિ નિર્ધારણમાં સૌથી પહેલું સોપાન નીચેનામાંથી કયું છે ?
- (A) નીતિનો નિર્ણય લેવો
(B) નીતિના અમલનું આયોજન કરવું
(C) નીતિના વિકલ્પો તૈયાર કરવા અને તેમનું મૂલ્યાંકન કરવું
(D) પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિનું વિષ્લેષણ કરવું
15. શિક્ષણમાં વાસ્તવવાદ મુજબ શિક્ષકે ધ્યાનમાં રાખવાની સૌથી અગત્યની બાબત _____ છે.
- (A) બાળકની પ્રકૃતિ
(B) જે શીખવવાનું છે તેની સાવકિતા અને તેનું મૂલ્ય
(C) અધ્યાપન પ્રકૃતિ
(D) શીખવવાના વિષયવસ્તુનું સંગઠન
16. કોણે શિક્ષણના ધ્યેય તરીકે સત્ય, સુંદરતા અને સારાપણાની સિદ્ધિ પર ભાર મૂક્યો હતો ?
- (A) આદર્શવાદીઓ
(B) વાસ્તવવાદીઓ
(C) પ્રકૃતિવાદીઓ
(D) વ્યવહારવાદીઓ

17. Which one of the following education systems supports scientific progress ?
(A) Realistic education
(B) Naturalistic education
(C) Idealistic education
(D) Pragmatic education
18. Which of the following is not true about rubrics ?
(A) Criteria sheet
(B) Evaluation sheet
(C) Scoring guide
(D) Grading scheme
19. Which five year plan recognised the importance of human capital ?
(A) Fourth five year plan
(B) Fifth five year plan
(C) Sixth five year plan
(D) Seventh five year plan
20. The universe is constantly evolving through 'Sarg' and 'Pralay'. This statement is endorsed by the philosophy of _____.
(A) Jainism
(B) Buddhism
(C) Samkhya
(D) Vedanta
17. નીચેનામાંથી કઈ શિક્ષણ પ્રણાલી વૈજ્ઞાનિક પ્રગતિને ટેકો આપે છે ?
(A) વાસ્તવવાદી શિક્ષણ
(B) પ્રકૃતિવાદી શિક્ષણ
(C) આદર્શવાદી શિક્ષણ
(D) વ્યવહારવાદી શિક્ષણ
18. રુબ્રિકસના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી શું સાચું નથી ?
(A) માપદંડ પત્રક
(B) મૂલ્યાંકન પત્રક
(C) ગુણાંકન માર્ગદર્શિકા
(D) ગ્રેડિંગ યોજના
19. કઈ પંચવર્ષીય યોજનાએ માનવ મૂડીનું મહત્વ ઓળખ્યું હતું ?
(A) ચોથી પંચવર્ષીય યોજના
(B) પાંચમી પંચવર્ષીય યોજના
(C) છઠ્ઠી પંચવર્ષીય યોજના
(D) સાતમી પંચવર્ષીય યોજના
20. સમગ્ર શ્રુષ્ટિ 'સર્ગ' અને 'પ્રલય' દ્વારા સતત વિકસે છે. આ વિધાનને _____ ફિલસુફી સમર્થન આપે છે.
(A) જૈન
(B) બોદ્ધ
(C) સામખ્યા
(D) વેદાન્ત

21. Emotional Intelligence comprises of _____.

- (A) Self awareness, Self regulation, Motivation, Drive and Social skills
- (B) Drive, Self awareness, Motivation, Empathy and Social skills
- (C) Self awareness, Instincts, Motivation, Empathy and Social Skills
- (D) Self awareness, Self regulation, Motivation, Empathy and Social skills

22. The personality of an individual is _____.

- (A) A fixed state of one's behaviour
- (B) A psychological term for character
- (C) A dynamic and continuous process
- (D) A concept developed by educators

23. Development of feeling of appreciation and interest come under the domain of _____.

- (A) Cognitive developmental aspects
- (B) Cognitive development of personality
- (C) Affective domain
- (D) Psychomotor domain

24. Social learning theory was proposed by _____.

- (A) Wolfgang Kohler
- (B) David McClland
- (C) Abraham Maslow
- (D) Albert Bandura

21. સાંવેગિક બુદ્ધિમાં _____ નો સમાવેશ થાય છે.

- (A) સ્વજાગૃતિ, સ્વનિયમન, પ્રેરણા, ઈરણ અને સામાજિક કૌશલ્ય
- (B) ઈરણ, સ્વજાગૃતિ, પ્રેરણા, સંવેદના અને સામાજિક કૌશલ્યો
- (C) સ્વજાગૃતિ, સ્ફૂરણા, પ્રેરણા, સંવેદના અને સામાજિક કૌશલ્યો
- (D) સ્વજાગૃતિ, સ્વનિયમન, પ્રેરણા (Motivation) સંવેદના અને સામાજિક કૌશલ્યો

22. વ્યક્તિનું વ્યક્તિત્વ એ _____ છે.

- (A) કોઈના વર્તનની સ્થિર (અચલ) પરિસ્થિતિ
- (B) ચરિત્ર માટે મનોવૈજ્ઞાનિક શબ્દ
- (C) ગત્યાત્મક અને સતત પ્રક્રિયા છે
- (D) શિક્ષણ દ્વારા સંકલ્પના વિકાસ

23. કદર અને રસની ભાવનાના વિકાસનો સમાવેશ _____ પાસાંમાં થાય છે.

- (A) જ્ઞાનાત્મક વિકાસનું પાસું
- (B) વ્યક્તિત્વનો જ્ઞાનાત્મક વિકાસ
- (C) ભાવાત્મક પાસું
- (D) મનોશારીરિક પાસું

24. સામાજિક અધ્યયન સિદ્ધાંત _____ આપ્યો હતો

- (A) વુલ્ફગેંગ કોહલરે
- (B) ડેવિડ મેક્લેન્ડે
- (C) અબ્રાહમ મોસ્લોએ
- (D) આલ્બર્ટ બન્ડુરાએ

25. Piaget's theory of cognitive development does not emphasize on _____.

(A) Assimilation
(B) Accommodation
(C) Triangulation
(D) Organisation

26. The term gestalt means _____.

(A) Part
(B) Circle
(C) Configuration (A whole)
(D) Shapeless

27. Concrete operational stage is given by _____.

(A) Piaget
(B) Skinner
(C) Erikson
(D) Kohlberg

28. Humanistic approach of counselling does not encourage _____.

(A) Curiosity
(B) Empathy
(C) Intuition
(D) Unconscious drives

29. Thorndike's theory of learning is based on _____.

(A) Reinforcement
(B) Conditioning
(C) Operationism
(D) Connectionism

25. પીયોજનો જ્ઞાનાત્મક વિકાસ _____ પર ભાર મૂકતો નથી.

(A) પરિપાચન
(B) તદ્વ્યોગ્યતા સ્થાપન
(C) ત્રીકોણીકરણ
(D) સંગઠન

26. ગેસ્ટાલ્ટનો અર્થ થાય છે _____.

(A) ભાગ
(B) વર્તુળ
(C) સમગ્ર
(D) આકારવિહીન

27. 'મૂર્ત ક્રિયાત્મક અવસ્થા'નો ખ્યાલ _____ આપ્યો હતો.

(A) પિયાજે
(B) સ્કિનરે
(C) એરિક્સને
(D) કોહલબર્ગે

28. પરામર્શનનો માનવતાવાદી અભિગમ _____ ને પ્રોત્સાહન આપતો નથી.

(A) જિજ્ઞાસા
(B) સહાનુભૂતિ
(C) અંતર્જાન
(D) અજાગૃત ઈરણો (drives)

29. થોર્નડાઈકનો અધ્યયન સિદ્ધાંત _____ પર આધારિત છે.

(A) સુદ્રઢક
(B) અભિસંધન
(C) સંચાલન વાદ
(D) જોડાણ વાદ

30. Match the pairs. Select an appropriate code :

Section - A

1. Goleman

2. Guilford

3. Spearman

Section - B

i. Group Factor Theory

ii. Emotional Intelligence

iii. Three Dimensions of Intelligence

iv. Two Factor Theory of Intelligence

Codes :

	1	2	3
(A)	iv	ii	i
(B)	ii	iii	iv
(C)	i	iii	iv
(D)	ii	i	iv

31. The national body in the field of teacher education for its development is _____.

- (A) MHRD (B) NCERT
(C) UGC (D) NCTE

32. Which of the following is not salient feature of NCFTE ?

- (A) Content and Concerns of Teacher Education
(B) Curricular Areas of Initial (Pre-service) Teacher Education
(C) Introduction of Grading System in Teacher Education
(D) Transaction of Curriculum

30. જોડકા જોડો. યોગ્ય સંકેતની પસંદગી કરો :

વિભાગ - A

1. ગોલમેન

2. ગિલ્ફર્ડ

3. સ્પિયરમેન

વિભાગ - B

i. જૂથ અવયવ સિદ્ધાંત

ii. સાંવેગિક બુદ્ધિ

iii. બુદ્ધિના ત્રણ પરિમાણ

iv. બુદ્ધિનો દ્વિઘટકીય સિદ્ધાંત

સંકેત :

	1	2	3
(A)	iv	ii	i
(B)	ii	iii	iv
(C)	i	iii	iv
(D)	ii	i	iv

31. શિક્ષક શિક્ષણનાં ક્ષેત્રમાં તેના વિકાસ માટે રાષ્ટ્રીય સંસ્થા _____ છે.

- (A) MHRD (B) NCERT
(C) UGC (D) NCTE

32. નીચેનામાંથી શું NCFTEનું મુખ્ય લક્ષણ નથી ?

- (A) શિક્ષક શિક્ષણનું વિષયવસ્તુ અને તેની સાથે જોડાયેલી બાબતો
(B) પૂર્વ શિક્ષક શિક્ષણના અભ્યાસ ક્રમનાં ક્ષેત્રો
(C) શિક્ષક શિક્ષણમાં ગ્રેડિંગ પ્રણાલી લાવવી
(D) અભ્યાસક્રમનું સંચાલન (Transaction)

33. National Commission on Teachers - 1 was Chaired by _____.

- (A) C. L. Anand
- (B) D. P. Chattopadhyaya
- (C) Yash Pal
- (D) Ramamurti

34. Collaborative learning does not promote _____.

- (A) Peer learning
- (B) Critical thinking
- (C) Communication skills
- (D) Individual learning

35. RMSA Scheme was launched in the year _____.

- (A) 2002
- (B) 2005
- (C) 2009
- (D) 2014

36. NCF (2005) proposed changes in curriculum of _____.

- (A) Higher Education
- (B) Teacher Education
- (C) Technical Education
- (D) School Education

37. Organisation responsible for improvement in school education at state level is _____.

- (A) DIET
- (B) NCTE
- (C) SCERT
- (D) SRC

33. રાષ્ટ્રીય શિક્ષક આયોગ - 1 ના અધ્યક્ષ _____ હતા.

- (A) સી. એલ. આનંદ
- (B) ડી.પી. ચટ્ટોપાધ્યાય.
- (C) યશપાલ
- (D) રામમૂર્તિ

34. સહયોગપૂર્ણ અધ્યયન _____ ને પ્રોત્સાહન આપતું નથી.

- (A) સાથીઓ સાથે અધ્યયન
- (B) વિવેચનાત્મક ચિંતન
- (C) સંપ્રેષણ કૌશલ્ય
- (D) વ્યક્તિગત અધ્યયન

35. RMSA યોજનાનો અમલ વર્ષ _____ માં થયો હતો.

- (A) 2002
- (B) 2005
- (C) 2009
- (D) 2014

36. NCF (2005) એ _____ ના અભ્યાસક્રમમાં પરિવર્તન કરવાનો પ્રસ્તાવ મુક્યો હતો.

- (A) ઉચ્ચ શિક્ષણ
- (B) શિક્ષક શિક્ષણ
- (C) તકનિકી શિક્ષણ
- (D) શાલેય શિક્ષણ

37. રાજ્ય કક્ષાએ શાળા શિક્ષણના સુધાર માટે જવાબદાર સંગઠન છે : _____.

- (A) DIET
- (B) NCTE
- (C) SCERT
- (D) SRC

38. Which of the following is not true in case of experiential learning ?
(A) Develops deep understanding
(B) Enhances critical understanding
(C) Focuses on rote memorization
(D) Applies reflective judgment
39. According to NCF 2005 role of teacher is _____.
(A) Authoritarian
(B) Dictatorial
(C) Facilitator
(D) Permissive
40. In which city the western region committee office of NCF was situated ?
(A) Bhopal
(B) Ajmer
(C) Mumbai
(D) Indore
41. What is the primary function of SCERT in any state ?
(A) Design and development of integrated teacher education courses of four years
(B) Preparation of a code of professional ethics for teachers
(C) Accreditation of teacher education institutions and their monitoring
(D) Development of curriculum, text book evaluation training, research and innovation
38. અનુભવાત્મક અધ્યયનના કિસ્સામાં નીચેનામાંથી શું સાચું નથી ?
(A) ઊંડાણપૂર્વકની સમાજ વિકસાવે છે
(B) વિવેચનાત્મક સમજ વધારે છે
(C) ગોખણપટ્ટી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે
(D) ચિંતનશીલ નિર્ણયોનો વિનિયોગ કરે છે
39. NCF 2005 મુજબ શિક્ષકની ભૂમિકા ____ ની છે.
(A) સત્તાવાદી
(B) સરમુખત્યારશાહી
(C) સુવિધા આપનાર
(D) પરવાનગી આપનાર
40. NCF ની પશ્ચિમી પ્રાદેશિક સમિતિનું કાર્યાલય કયા શહેરમાં આવેલું હતું ?
(A) ભોપાલ
(B) અજમેર
(C) મુંબઈ
(D) ઈંદોર
41. કોઈ પણ રાજ્યમાં SCERT નું પ્રાથમિક કાર્ય શું છે ?
(A) ચાર વર્ષના સંકલિત શિક્ષક શિક્ષણ કાર્યક્રમ માટે અભ્યાસની રૂપરેખા તૈયાર કરવી અને વિકાસ કરવો
(B) શિક્ષકો માટે વ્યવસાયિક આચારસંહિતા તૈયાર કરવી
(C) શિક્ષક શિક્ષણ સંસ્થાઓનું પ્રત્યાયન અને અનુશ્રવણ કરવું
(D) અભ્યાસક્રમનો વિકાસ કરવો, પાઠ્યપુસ્તક મૂલ્યાંકન, તાલીમ, સંશોધન અને નવપ્રવર્તન

42. Curriculum change envisages which of the following. Select the appropriate code :

1. Change in aims and objectives.
2. Change in contents.
3. Change in infrastructure.
4. Change in methods of teaching.
5. Change in evaluation processes.

Codes :

- (A) 1, 2, 3 and 4
(B) 1, 3, 4 and 5
(C) 2, 3, 4 and 5
(D) 1, 2, 4 and 5

43. In the statements below identify those which are related to the competency based curriculum design. Select the appropriate code :

1. The abilities and learning styles of individuals get support.
2. Individual memory based knowledge is stressed.
3. Individuals are helped to achieve their potentials.
4. Domain specific proficiency of individuals is focused.
5. Curriculum gets designed with an idealist perspective.

Codes :

- (A) 1, 3 and 4 only
(B) 2, 3 and 5 only
(C) 3, 4 and 5 only
(D) 1, 3 and 5 only

42. અભ્યાસક્રમ પરિવર્તન નીચેનામાંથી શાના વિશે વિચાર કરે છે ? યોગ્ય સંકેત પસંદ કરો.

1. ધ્યેય અને હેતુમાં પરિવર્તન.
2. વિષયવસ્તુમાં પરિવર્તન.
3. માળખાગત સુવિધામાં પરિવર્તન.
4. અધ્યાપન પદ્ધતિમાં પરિવર્તન.
5. મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયામાં પરિવર્તન.

સંકેત :

- (A) 1, 2, 3 અને 4
(B) 1, 3, 4 અને 5
(C) 2, 3, 4 અને 5
(D) 1, 2, 4 અને 5

43. નીચેનામાંથી ક્ષમતા આધારિત અભ્યાસક્રમ રચના સાથે જોડાયેલ વિધાનો ઓળખો. યોગ્ય સંકેત પસંદ કરો.

1. વ્યક્તિઓની ક્ષમતાઓ અને અધ્યયન શૈલીને ટેકો મળે છે
2. વ્યક્તિગત સ્મૃતિ આધારિત જ્ઞાન પર ભાર મુકવામાં આવે છે
3. વ્યક્તિઓને તેમની પોતાની ક્ષમતાઓ સિદ્ધ કરવા માટે મદદ કરવામાં આવે છે
4. વ્યક્તિની જ્ઞાનક્ષેત્રીય પ્રવીણતા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવે છે
5. આદર્શવાદી પરિપ્રેક્ષ્ય સાથે અભ્યાસક્રમની રચના કરવામાં આવે છે

સંકેત :

- (A) ફક્ત 1, 3 અને 4
(B) ફક્ત 2, 3 અને 5
(C) ફક્ત 3, 4 અને 5
(D) ફક્ત 1, 3 અને 5

44. Which of the following characteristics is common to pragmatism, naturalism and existentialism ?
- (A) Emphasis on value education
(B) Emphasis on the individual
(C) Emphasis on spiritual aims of education
(D) Emphasis on physical environment
45. The congruence-contingency model of curriculum evaluation was developed by _____.
- (A) Robert Stake
(B) Daniel Stufflebeam
(C) Malcolm Provus
(D) Hilda Taba
46. Child centred curriculum is most associated with _____.
- (A) Rousseau's idea of negative education
(B) John Dewey's progressive view on education
(C) Froebel's concept of kinder garten
(D) Plato's ideology
47. Which one of the following educational foundations has no direct influence on the selection of curriculum objectives ?
- (A) Philosophical foundations
(B) Sociological foundations
(C) Psychological foundations
(D) Political foundations
44. નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ વ્યવહારવાદ, પ્રકૃતિવાદ અને અસ્તિત્વવાદમાં સામાન્ય છે ?
- (A) મૂલ્ય શિક્ષણ પર ભાર
(B) વ્યક્તિ પર ભાર
(C) શિક્ષણના આધ્યાત્મિક મૂલ્ય પર ભાર
(D) ભૌતિક વાતાવરણ પર ભાર
45. અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનના અનુરૂપતા - આકસ્મિકતા પ્રતિમાનનો વિકાસ _____ દ્વારા થયો હતો.
- (A) રોબર્ટ સ્ટેક
(B) ડેનિયલ સ્ટફલબીમ
(C) માલ્કમ પ્રોવસ
(D) હિલ્ડા તાબા
46. બાળકેન્દ્રી અભ્યાસક્રમ સૌથી વધુ _____ સાથે જોડાયેલો છે.
- (A) રૂસોના નકારાત્મક શિક્ષણના ખ્યાલ
(B) શિક્ષણ પરના જહોન ડ્યુઈની પ્રગતિશીલ દ્રષ્ટિ
(C) ફોબેલની કિંડરગાર્ડનની સંકલ્પના
(D) પ્લેટોની વિચારધારા
47. નીચેનામાંથી કઈ શૈક્ષણિક આધારશીલાની અભ્યાસક્રમના હેતુઓ નિશ્ચિત કરવા પર પ્રત્યક્ષ અસર નથી ?
- (A) તાત્વિક આધારશિલા
(B) સમાજશાસ્ત્રીય આધારશિલા
(C) મનોવૈજ્ઞાનિક આધારશિલા
(D) રાજકીય આધારશિલા

48. Which two of the following are false about formative evaluation ?
Select an appropriate code :

1. Standardized tests are used for formative evaluation.
2. Provides feedback to teachers to modify the methods of teaching.
3. Considers evaluation as a product.
4. It is developmental in nature.

Codes :

- (A) 1 and 4 are true, but 2 and 3 are false
(B) 2 and 4 are true, but 1 and 3 are false
(C) 1 and 2 are true, but 3 and 4 are false
(D) 2 and 3 are true, but 1 and 4 are false

49. According to NEP-2020 a practice based curriculum for class 6 to 8 will be appropriately designed by the NCERT. What will be the name of practice based curriculum ?

- (A) NCDSE
(B) NCFCE
(C) NCFSE
(D) NCFES

48. નિર્માણાત્મક(Formative) મૂલ્યાંકનના સંદર્ભમાં કયાં બે વિધાનો સાચા નથી ?
યોગ્ય સંકેત પસંદ કરો :

1. નિર્માણાત્મક મૂલ્યાંકન માટે પ્રમાણિત કસોટીઓનો ઉપયોગ થાય છે.
2. અધ્યાપન પદ્ધતિઓમાં સુધારાત્મક પરિવર્તન લાવવા માટે શિક્ષકોને પ્રતિપોષણ આપે છે.
3. મૂલ્યાંકનને નીપજ તરીકે સ્વીકારે છે.
4. તેનું સ્વરૂપ વિકાસાત્મક છે.

સંકેત :

- (A) 1 અને 4 સાચા છે, પણ 2 અને 3 ખોટા છે
(B) 2 અને 4 સાચા છે, પણ 1 અને 3 ખોટા છે
(C) 1 અને 2 સાચા છે, પણ 3 અને 4 ખોટા છે
(D) 2 અને 3 સાચા છે, પણ 1 અને 4 ખોટા છે

49. NEP-2020 મુજબ NCERT દ્વારા ધોરણ 6 થી 8 માટે મહાવરા (Practice) આધારિત અભ્યાસક્રમની યોગ્ય રીતે રૂપરેખા તૈયાર કરવામાં આવશે. મહાવરા આધારિત અભ્યાસક્રમનું નામ શું હશે ?

- (A) NCDSE
(B) NCFCE
(C) NCFSE
(D) NCFES

50. Which two of the following are true about curriculum ?

Select the appropriate code :

1. Curriculum is descriptive in nature.
2. Curriculum is uniform for all teachers.
3. Scope of Curriculum is wider than syllabus.
4. Curriculum is a document that has all the information about different topics or concepts that need to be covered by a teacher.

Codes :

- (A) 2 and 3 are true, but 1 and 4 are false
- (B) 1 and 2 are true, but 3 and 4 are false
- (C) 1 and 3 are true, but 2 and 4 are false
- (D) 2 and 4 are true, but 1 and 3 are false

51. Natural behaviours of the subjects in real situation are focused in _____.

- (A) Narrative Research Design
- (B) Mixed Research Method
- (C) Grounded Theory Design
- (D) Ethnographic Studies

50. નીચેનામાંથી અભ્યાસક્રમના સંદર્ભમાં કયા બે વિધાનો સાચા છે ?

યોગ્ય સંકેત પસંદ કરો :

1. સ્વરૂપની દ્રષ્ટિએ અભ્યાસક્રમ વર્ણનાત્મક છે.
2. તમામ શિક્ષકો માટે અભ્યાસક્રમ એકસમાન હોય છે.
3. પાઠ્યક્રમ કરતાં અભ્યાસક્રમનું ક્ષેત્ર વિશાળ છે.
4. અભ્યાસક્રમ એવો દસ્તાવેજ છે જેમાં વિવિધ એકમો અથવા સંકલ્પનાઓ વિશે તમામ માહિતી હોય છે જે શિક્ષક દ્વારા આવરી લેવાની હોય છે.

સંકેત :

- (A) 2 અને 3 સાચા છે પણ 1 અને 4 ખોટા છે
- (B) 1 અને 2 સાચા છે પણ 3 અને 4 ખોટા છે
- (C) 1 અને 3 સાચા છે પણ 2 અને 4 ખોટા છે
- (D) 2 અને 4 સાચા છે પણ 1 અને 3 ખોટા છે

51. _____ માં, વાસ્તવિક પરિસ્થિતિમાં અભ્યાસપાત્રો દ્વારા થતાં સ્વાભાવિક(Natural) વર્તનોને કેન્દ્રમાં રાખવામાં આવે છે.

- (A) કથાત્મક સંશોધન યોજના
- (B) મિશ્ર સંશોધન પદ્ધતિ
- (C) ગ્રાઉન્ડેડ સિદ્ધાંત યોજના
- (D) નૃવંશીય અભ્યાસો

52. Read the following statements carefully and select an appropriate code :

- Participatory observation is not done in ethnographic studies.
- Inductive reasoning is done in grounded theory design.

Codes :

- Only statement ii is true
- Both statements are true
- Only statement i is true
- Both statements are false

53. What type of relationship will be there between correlation coefficients found by point biserial method (r_{pbis}) and product moment method (r) for the same data ?

- $r_{pbis} = r$
- $r_{pbis} > r$
- $r_{pbis} < r$
- None of the above

54. Variance of the test scores is 36. If the standard deviation of the scores is doubled, then what will be new variance ?

- 72
- 36
- 6
- 144

52. નીચેના વિધાનો ધ્યાનથી વાંચો અને યોગ્ય સંકેત પસંદ કરો :

- નૃવંશીય સંશોધનમાં સહભાગી અવલોકન કરવામાં આવતું નથી.
- ગ્રાઉન્ડેડ સિદ્ધાંત યોજનામાં આગમનાત્મક તર્ક કરવામાં આવે છે.

સંકેત :

- ફક્ત વિધાન ii સાચું છે
- બંને વિધાનો સાચાં છે
- ફક્ત વિધાન i સાચું છે
- બંને વિધાનો ખોટાં છે

53. સમાન પ્રદત્ત માટે બિંદુ શ્રેણિક (r_{pbis}) અને પરિબલ ગુણાકારની (r) પદ્ધતિથી મેળવાયેલ સહસંબંધાંકો વચ્ચે કયા પ્રકારનો સંબંધ હશે ?

- $r_{pbis} = r$
- $r_{pbis} > r$
- $r_{pbis} < r$
- ઉપરમાંથી એક પણ નહીં

54. કસોટી પ્રાપ્તાંકોનું વિચરણ 36 છે. જો પ્રાપ્તાંકોનાં પ્રમાણ વિચલનનું મૂલ્ય બમણું કરવામાં આવે તો નવું વિચરણ શું મળશે ?

- 72
- 36
- 6
- 144

55. Name of parametric tests are given in Section A. Best alternate of each of them in non parametric test is given in Section B. Select the code to show correct matches.

Section - A

1. ANOVA
2. 't' test
3. Karl Pearson's Correlation

Section - B

- i. Median Test
- ii. Kruskal-Wallis Test
- iii. Mann Whitney U Test
- iv. Spearman's Rank Correlation

Codes :

	1	2	3
(A)	i	iii	iv
(B)	i	ii	iv
(C)	ii	iii	iv
(D)	ii	i	iii

56. If all the subjects of research have responded correctly to a particular item of the test, then what is difficulty value of that item ?

- (A) 1
- (B) 0
- (C) Less than 1
- (D) Between 0 and 1

57. The variable that affects on the cause and effect relationship between independent and dependent variable is called _____.

- (A) Controlled Variable
- (B) Moderator Variable
- (C) Effect
- (D) Cause and effect

55. વિભાગ - A માં પ્રાયલીય કસોટીઓના નામ આપવામાં આવ્યા છે. તે દરેકનાં અપ્રાયલીય કસોટીમાં શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ વિભાગ - B માં આપવામાં આવ્યો છે. સાચી જોડો દર્શાવવા માટે સંકેત પસંદ કરો.

વિભાગ - A

1. ANOVA
2. 'ટી' કસોટી

વિભાગ - B

- i. મધ્યસ્થ કસોટી
- ii. ક્રુસ્કલ વાલીસ કસોટી
- iii. મેન. વિહટની યુ કસોટી
- iv. સ્પિયરમેનનો ક્રમાંક

સંકેત :

	1	2	3
(A)	i	iii	iv
(B)	i	ii	iv
(C)	ii	iii	iv
(D)	ii	i	iii

56. જો એક કસોટીની ચોક્કસ કલમ (Item) ને સંશોધનનાં તમામ પાત્રોએ સાચો પ્રતિચાર આપ્યો હોય તો તે કલમનું કઠિનતા મૂલ્ય શું છે ?

- (A) 1
- (B) 0
- (C) 1 કરતાં ઓછું
- (D) 0 અને 1 ની વચ્ચે

57. જે ચલ સ્વતંત્ર અને પરતંત્ર ચલ વચ્ચેના કારણ અસર સંબંધ પર અસર પાડે છે, તેને _____ કહે છે.

- (A) નિયંત્રિત ચલ
- (B) પરિવર્તક ચલ
- (C) અસર
- (D) કારણ અને અસર

58. Which of the following is a controlled variable in the context of the research problem "study of teaching aptitude of male teacher trainees of urban and rural area" ?

- (A) Area
- (B) Teaching Aptitude
- (C) Gender
- (D) Aptitude

59. What is done to check the validity and credibility of the content presented in the sources of historical research ?

- (A) Internal Criticism
- (B) Historical Research
- (C) External Criticism
- (D) Descriptive Research

60. What do you mean by an experiment ?

- (A) Observation of the impact of independent variable on dependent variable
- (B) Observation of the impact of independent variable on dependent variable in controlled situation
- (C) Observation of the impact of dependent variable on intervening variable in controlled situation
- (D) Observation of the impact of moderator variable on dependent variable in controlled situation

58. "શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના પુરુષ શિક્ષક પ્રશિક્ષણાર્થીઓની અધ્યાપન અભિયોગ્યતા" આ સંશોધન સમસ્યાના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયો નિયંત્રિત ચલ છે.

- (A) વિસ્તાર
- (B) અધ્યાપન અભિયોગ્યતા
- (C) લિંગ (Gender)
- (D) અભિયોગ્યતા

59. ઐતિહાસિક સંશોધન માટેના સ્ત્રોતોમાં રજૂ થયેલ વિષયવસ્તુની યથાર્થતા અને વિશ્વસનીયતા ચકાસવા માટે શું કરવામાં આવે છે ?

- (A) આંતરિક સમીક્ષા (Criticism)
- (B) ઐતિહાસિક સંશોધન
- (C) બાહ્ય સમીક્ષા
- (D) વર્ણનાત્મક સંશોધન.

60. પ્રયોગ એટલે શું ?

- (A) સ્વતંત્ર ચાલની પરતંત્ર ચલ પર પડતી અસરનું અવલોકન કરવું.
- (B) નિયંત્રિત પરિસ્થિતિમાં સ્વતંત્ર ચલની પરતંત્ર ચલ પર પડતી અસરનું અવલોકન કરવું.
- (C) નિયંત્રિત પરિસ્થિતિમાં પરતંત્ર ચલની આંતરવર્તી ચલ પર પડતી અસરનું મૂલ્યાંકન કરવું.
- (D) નિયંત્રિત પરિસ્થિતિમાં પરિવર્તક ચલની પરતંત્ર ચલ પર પડતી અસરનું અવલોકન કરવું.

61. Reflective journal is written with the purpose _____.

- (A) To understand the things that have happened and align future course of action
- (B) To share what other feel for themselves
- (C) To rely on the view points of others
- (D) To have an idea of the world outside and mend one's actions

62. A teacher develops an achievement test to determine student's individual strengths and weaknesses before beginning of a learning activity is known as _____.

- (A) Formative Assessment
- (B) Summative Assessment
- (C) Placement Assessment
- (D) Diagnostic Assessment

63. Flander's Interaction Analysis System is _____.

- (A) Teacher dominant
- (B) Student dominant
- (C) Non-verbal in nature
- (D) Non-observational

61. _____ ના હેતુ સાથે રિફ્લેક્ટિવ જર્નલ લખવામાં આવે છે.

- (A) જે બાબત બની છે તેને સમજવા અને ભાવિ ક્રિયાને સંરેખિત કરવા
- (B) લોકો પોતાના વિશે શું વિચારે છે તેની જાણ કરવા માટે
- (C) અન્યોના દ્રષ્ટિકોણ પર આધાર રાખવા માટે
- (D) બાહ્ય દુનિયા વિશે ખ્યાલ મેળવવા અને પોતાની ક્રિયાઓ સુધારવા.

62. અધ્યયન પ્રવૃત્તિઓની શરૂઆત પહેલા શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓની વ્યક્તિગત શક્તિ અને નબળાઈઓ નિશ્ચિત કરવા માટે સિદ્ધિ કસોટીનો વિકાસ કરે છે, તેને _____ કહે છે.

- (A) નિર્માણાત્મક મૂલ્યાંકન
- (B) સારાંશિત મૂલ્યાંકન
- (C) નિયુક્તિ માટેનું મૂલ્યાંકન
- (D) નિદાનાત્મક મૂલ્યાંકન

63. ફ્લેન્ડરની આંતરક્રિયા વિશ્લેષણ પ્રણાલી _____ છે.

- (A) શિક્ષક પ્રભાવી
- (B) વિદ્યાર્થી પ્રભાવી
- (C) સ્વરૂપની દ્રષ્ટિએ અશબ્દિક
- (D) બિન અવલોકનીય

64. While creating rubrics for self at the determination of one's performance ratings, which among the following is to be taken care of ?

- (A) Descriptions and numbers
- (B) Observation and descriptions
- (C) Observation and numbers
- (D) Observation and evaluation

65. Knowles theory of andragogy identified five assumptions of his theory. Which among the following is not one of the assumptions of his theory ?

- (A) Past learning experiences
- (B) Readiness to learn
- (C) Self doubt
- (D) Driven

66. According to Morris Bigge, "Teaching-learning situations may be classified on a _____ which ranges from thoughtful to thoughtless mode of operation".

- (A) Continuum
- (B) Hierarchy
- (C) Persistence
- (D) Trajectory

64. પોતાની કામગીરીનું ક્રમાંકન નિશ્ચિત કરવા માટે રૂબ્રિક્સનું સર્જન કરતી વખતે નીચેનામાંથી શાનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

- (A) આંકડાઓ અને વર્ણન
- (B) અવલોકન અને વર્ણન
- (C) અવલોકન અને આંકડાઓ
- (D) અવલોકન અને મૂલ્યાંકન

65. પ્રૌઢ શિક્ષણશાસ્ત્રના નોવેલ્સના સિક્કાંતે પાંચ પૂર્વધારણાઓ ઓળખી છે. નીચેનામાંથી કઈ તેની એક પૂર્વધારણા નથી ?

- (A) પૂર્વ અધ્યયન અનુભવો
- (B) અધ્યયન માટેની તૈયારી
- (C) સ્વ પર શંકા
- (D) સંચાલિત

66. મોરિસ બિગેના કહ્યા મુજબ "અધ્યાપન અધ્યયન પરિસ્થિતિને _____ ને આધારે વર્ગીકૃત કરી શકે છે જેની રીતનો વિસ્તાર વિચારશીલ કામગીરીથી વિચારવિહીન કામગીરી સુધીનો છે ?

- (A) સાતત્ય
- (B) ક્રમાધારિત (અનુક્રમિત)
- (C) દ્રઢતા
- (D) પ્રક્ષેપ પથ

67. Self directed learning means

- (A) I can create my feature film about education
- (B) I can take feedback from teachers and supervisors to monitor and direct myself
- (C) I sit on my computer desk during class when teacher is teaching
- (D) I can tell others how to do a task

68. A school teacher conducts assessment for improving classroom instructional procedure. This will be which type of assessment ?

- (A) Norm referenced evaluation
- (B) Summative assessment
- (C) Formative assessment
- (D) Both norm referenced and summative assessment

69. A portfolio assessment provides opportunity for a students :

- i. to reflect on one's learning
- ii. to self assess
- iii. to formulate deeper understanding of the concepts
- iv. to assess others' achievement

Codes :

- (A) i, ii and iii are correct
- (B) i, ii and iv are correct
- (C) i, iii and iv are correct
- (D) ii, iii and iv are correct

67. स्व निर्देशित अध्ययन એટલે _____.

- (A) હું શિક્ષણ અંગેની મારી લાક્ષણિક ફિલ્મ બનાવી શકું છું
- (B) હું મારી જાતનું અનુશ્રવણ અને સ્વનિર્દેશન કરવા માટે શિક્ષકનું પ્રતિપોષણ અને નિરીક્ષણ મેળવી શકું છું
- (C) જ્યારે શિક્ષક અધ્યાપન કરતા હોય ત્યારે હું મારા કમ્પ્યુટર ડેસ્ક પર બેસું છું
- (D) કામ કઈ રીતે કરવું એ હું અન્યોને કહી શકું છું

68. શિક્ષક વર્ગખંડની અનુદેશનની કાર્યપદ્ધતિને સુધારવા માટે મૂલ્યાંકન કરે છે. આ કયા પ્રકારનું મૂલ્યાંકન છે ?

- (A) માનાંક સંદર્ભ મૂલ્યાંકન
- (B) સારાંશિત મૂલ્યાંકન
- (C) નિર્માણાત્મક મૂલ્યાંકન
- (D) સારાંશિત અને નિર્માણાત્મક બંને પ્રકારનું મૂલ્યાંકન

69. પોર્ટફોલિઓ મૂલ્યાંકન વિદ્યાર્થીઓને _____ ની તક આપે છે.

- i. ફક્ત અધ્યયન પર ચિંતન કરવું
 - ii. સ્વ મૂલ્યાંકન
 - iii. સંકલ્પનાઓની ઊડાણપૂર્વકની સમજ વિકસાવવી
 - iv. અન્યની સિદ્ધિનું મૂલ્યાંકન કરવું
- સંકેત :
- (A) i, ii, iii સાચાં છે
 - (B) i, ii, iv સાચા છે
 - (C) i, iii, iv સાચા છે
 - (D) ii, iii, iv સાચા છે

70. Which among the following is the assumptions of Charles Galloway system of interaction analysis ?

- (A) Non-verbal communication of a teacher has no significant role in classroom
- (B) Feedback does not play important role in modifying the behaviour
- (C) Non-verbal cues reinforce and motivate students
- (D) Non-verbal communications are ineffective during interaction in the classroom

71. Which learning theory was introduced by Bruner ?

- (A) Signal learning
- (B) Learning by insight
- (C) Trial and error
- (D) Discovery

72. What is the full form of MOOC ?

- (A) Massive Online Office Course
- (B) Multilevel Online Open Course
- (C) Massive Online Open Content
- (D) Massive Open Online Course

70. ચાર્લ્સ ગેલોવેની આંતરક્રિયા વિશ્લેષણ પ્રણાલીની પૂર્વધારણા નીચેનામાંથી કઈ છે ?

- (A) વર્ગખંડમાં શિક્ષકના અશાબ્દિક સંપ્રેષણની સાર્થક ભૂમિકા નથી
- (B) વર્તનનાં સુધારામાં પ્રતિષેષણ મહત્વની ભૂમિકા ભજવતા નથી
- (C) અશાબ્દિક સંકેતો વિદ્યાર્થીઓને સુદ્રઢકો પૂરા પાડે છે અને પ્રેરણા આપે છે
- (D) વર્ગખંડમાં આંતરક્રિયા દરમિયાન અશાબ્દિક સંપ્રેષણ બિનઅસરકારક રહે છે

71. બ્રુનરે કયો અધ્યયન સિક્કાંત રજૂ કર્યો હતો ?

- (A) સંકેત અધ્યયન
- (B) આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયન
- (C) પ્રયત્ન અને ભૂલ
- (D) અન્વેષણાત્મક

72. MOOC નું પૂરું નામ શું છે ?

- (A) Massive Online Office Course
- (B) Multilevel Online Open Course
- (C) Massive Online Open Content
- (D) Massive Open Online Course

73. Which of the following is not based on web 2.0 technology ?

- (A) Netflix
- (B) Twitter
- (C) Youtube
- (D) Facebook

74. Who gave information system success model ?

- (A) Denial and McLean
- (B) DeLone and Marshal
- (C) DeLone and McLean
- (D) DeLone and McLand

75. Which of the following is not given importance in D and M information success model ?

- (A) Education of user
- (B) Net benefits
- (C) User satisfaction
- (D) Service quality

76. In which model of developing instructional design, learners are analysed first then objectives are stated ?

- (A) ADDIE
- (B) Dick and Carey's model
- (C) ASSURE model
- (D) Constructivist model

73. નીચેનામાંથી શું વેબ ૨.૦ તકનિકી પર આધારિત નથી ?

- (A) નેટ ફ્લિક્સ
- (B) ટવિટર
- (C) યુ ટ્યૂબ
- (D) ફેસબુક

74. માહિતી પ્રણાલી સફળતા પ્રતિમાન કોણે આપ્યું હતું ?

- (A) ડેનિયલ અને મેક્લીન
- (B) ડીલોન અને માર્શલ
- (C) ડીલોન અને મેક્ લીન
- (D) ડીલોન અને મેક્લેન્ડ

75. ડી. અને એમ. માહિતી પ્રણાલી સફળતા પ્રતિમાનમાં નીચેનામાંથી શાને મહત્વ આપવામાં આવ્યું નથી ?

- (A) વપરાશકર્તાનું શિક્ષણ
- (B) નેટના ફાયદા
- (C) વરપરાશકર્તાનો સંતોષ
- (D) સેવાની ગુણવત્તા

76. અનુદેશન યોજનાનો વિકાસ કરવા માટેના કયા પ્રતિમાનમાં, સૌથી પહેલા અધ્યેતાઓનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવે છે પછી હેતુઓનું નિર્ધારણ કરવામાં આવે છે ?

- (A) ADDIE
- (B) ડિક અને કેરીનું પ્રતિમાન
- (C) ASSURE પ્રતિમાન
- (D) રચનાવાદી પ્રતિમાન

77. What is an ADDIE ?

- (A) A teaching theory
- (B) An online teaching theory
- (C) An offline teaching theory
- (D) Model of developing instructional design

78. Who of the following are constructivist psychologists ?

- (A) Jean Piaget and Skinner
- (B) Lev Vygotsky and Watson
- (C) Jean Piaget and Lev Vygotsky
- (D) Thorndike and Jean Piaget

79. A labourer is paid ₹ 500 per day if he works of 8 hours a day. Which type of reinforcement schedule is applied here according to operant conditioning ?

- (A) Ratio
- (B) Fixed ratio
- (C) Continuous
- (D) Interval

80. In which type of conditioning neutral stimulus acquire the properties of natural stimulus by pairing with it ?

- (A) Classical conditioning
- (B) Operant conditioning
- (C) Practical conditioning
- (D) Reverse conditioning

77. ADDIE શું છે ?

- (A) અધ્યાપન સિક્ષાંત
- (B) ઓનલાઈન અધ્યાપન સિક્ષાંત
- (C) ઓફલાઈન અધ્યાપન સિક્ષાંત
- (D) અનુવેશન યોજના વિકાસનું પ્રતિમાન

78. નીચેનામાંથી કોણ રચનાવાદી મનોવૈજ્ઞાનિકો છે ?

- (A) જિન પિયાજે અને સ્કિનર
- (B) લેવ વિગોત્સ્કી અને વોટ્સન
- (C) જિન પિયાજે અને લેવ વિગોત્સ્કી
- (D) થોર્નડાઇક અને જિન પિયાજે

79. જો મજૂર દિવસના 8 કલાક કામ કરે તો તેને દિવસ દીઠ ₹ 500 ચૂકવવામાં આવે છે. કારક અભિસંધાન મુજબ અહીં કયા પ્રકારની સુવ્રઢીકરણ યોજનાનો અમલ કરવામાં આવે છે ?

- (A) ગુણોત્તર
- (B) સ્થિર ગુણોત્તર
- (C) સતત
- (D) અંતરાલ

80. કયા પ્રકારના અભિસંધાનમાં કુદરતી ઉદ્ભીપક સાથે જોડાઈને તટસ્થ ઉદ્ભીપક તેના ગુણધર્મો પ્રાપ્ત કરે છે ?

- (A) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન
- (B) કારક અભિસંધાન
- (C) વ્યવહારિક અભિસંધાન
- (D) ઊલટક્રમ અભિસંધાન

81. What are the key characteristics of a transactional leader ?

- (A) Guiding, mentoring and demonstrating
- (B) Guiding, mentoring and motivating
- (C) Guiding, commanding and motivating
- (D) Guiding, demonstrating and motivating

82. Which two of the following are wrong about the functions of management ? Select the most appropriate code :

1. Policy formulation and setting objectives.
2. Policy implementation and achievement of objectives.
3. Deals with executive and governance functions.
4. Making best possible allocation and utilization of organisation's resources.

Codes :

- (A) 2 and 3 are wrong, but 1 and 4 are right
- (B) 1 and 2 are wrong, but 3 and 4 are right
- (C) 1 and 3 are wrong, but 2 and 4 are right
- (D) 1 and 4 are wrong, but 2 and 3 are right

81. વ્યવહારિક નેતાના ચાવીરૂપ લક્ષણો કયાં છે ?

- (A) માર્ગદર્શન આપવું, અનુશ્રવણ કરવું અને નિદર્શન કરવું.
- (B) માર્ગદર્શન આપવું, અનુશ્રવણ કરવું અને પ્રેરણા આપવી
- (C) માર્ગદર્શન આપવું, આદેશ આપવો અને અનુશ્રવણ કરવું
- (D) માર્ગદર્શન આપવું, નિદર્શન કરવું અને પ્રોત્સાહન આપવું

82. વ્યવસ્થાપનનાં કાર્યોના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કઈ બે બાબતો ખોટી છે? યોગ્ય સંકેત પસંદ કરો :

1. નીતિ નિર્ધારણ અને હેતુઓ નિશ્ચિત કરવા.
2. નીતિનો અમલ અને હેતુઓની સિદ્ધિ
3. અમલદાર સાથે વ્યવહાર (deal) કરવો અને કાર્યો કરાવવા
4. સંગઠનના શ્રોતોનો સંભવિત શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરવો અને ફાળવણી કરવી.

સંકેત :

- (A) 2 અને 3 ખોટાં છે પણ 1 અને 4 સાચાં છે
- (B) 1 અને 2 ખોટાં છે પણ 3 અને 4 સાચાં છે
- (C) 1 અને 3 ખોટાં છે પણ 2 અને 4 સાચાં છે
- (D) 1 અને 4 ખોટાં છે પણ 2 અને 3 સાચાં છે

83. Which two of the following are wrong about the types of educational leaders and their style of functioning? Select the appropriate code :

1. Bureaucratic leaders are focussed on getting the job done.
2. Charismatic leaders instill inspiration, motivation, excitement and commitment in staff.
3. Task oriented leaders are focused on rules and procedures.
4. Autocratic leaders make decision without referring to any one.

Codes :

- (A) 2 and 4 are correct, but 1 and 3 are wrong
(B) 2 and 3 are correct, but 1 and 4 are wrong
(C) 1 and 4 are correct, but 2 and 3 are wrong
(D) 1 and 3 are correct, but 2 and 4 are wrong

84. The process of developmental planning of higher educational institutions can be improved _____.

- (A) By involving every one in decision making
(B) By educating and motivating employees
(C) By employing more qualified person as an institutional head
(D) By promoting desirable vision, mission and objectives of the institution

83. શૈક્ષણિક નેતાના પ્રકારો અને તેમની કાર્યપ્રણાલીની રીતની બાબતે નીચેનામાંથી કઈ બે બાબતો ખોટી છે ? યોગ્ય સંકેતની પસંદગી કરો.

1. અમલદારશાહી ધરાવતા નેતા કામ પૂર્ણ કરાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
2. પ્રભાવશાળી નેતા તેના કર્મચારીઓમાં પ્રેરણા, પ્રોત્સાહન, ઉત્તેજના અને પ્રતિબદ્ધતાનું સ્થાપન કરે છે.
3. કાર્ય અભિમુખ નેતા નિયમો અને કાર્યપદ્ધતિ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
4. એકતંત્રીય તેના કોઈ પણની સાથે ચર્ચા કર્યા વગર નિર્ણય લે છે.

સંકેત :

- (A) 2 અને 4 સાચા છે પણ 1 અને 3 ખોટા છે
(B) 2 અને 3 સાચા છે પણ 1 અને 4 ખોટા છે
(C) 1 અને 4 સાચા છે પણ 2 અને 3 ખોટા છે
(D) 1 અને 3 સાચા છે પણ 2 અને 4 ખોટા છે

84. _____ શિક્ષણ સંસ્થાઓના વિકાસાત્મક આયોજનની પ્રક્રિયા સુધારી શકાય છે.

- (A) દરેકને નિર્ણય પ્રક્રિયામાં સાંકળીને
(B) કર્મચારીઓને શિક્ષિત બનાવીને અને પ્રોત્સાહન આપીને
(C) સંસ્થાના વડા તરીકે વધુ લાયકાત વાળી વ્યક્તિને નિમણૂક આપીને
(D) સંસ્થાની અપેક્ષિત દ્રષ્ટિ (Vision), મિશન (Mission) અને હેતુઓનું સંવર્ધન (Promotion) કરીને

85. What does situational theory of leadership emphasize ?

- (A) Personality traits
- (B) Political situation
- (C) Environment
- (D) Events

86. Which of the following statement justifies understanding of principles of management help in taking scientific decision ?

- (A) Adherence to these principles add to knowledge and understanding of managerial situation
- (B) Principles emphasize logic rather than a blind faith
- (C) Principles of management are at the core of the management theory
- (D) Principles are guidelines that can be modified as per the changing environment

87. Identify the most appropriate meaning of quality assurance from the following ?

- (A) It is a measurement of degree to which a product satisfies the need
- (B) Any systematic process used to ensure quality in the process
- (C) Process of identifying defects
- (D) It is a corrective tool

85. નૈતૃત્વનો પરિસ્થિતિ જન્ય(Situational) સિક્કાંત શાના પર ભાર મૂકે છે ?

- (A) વ્યક્તિત્વ લક્ષણો
- (B) રાજકીય પરિસ્થિતિ.
- (C) પર્યાવરણ
- (D) ઘટનાઓ (Events)

86. વ્યવસ્થાપનના નિયમો (Principles)

વૈજ્ઞાનિક નિર્ણયો લેવામાં મદદ કરે છે, તેવું નીચેનામાંથી કયું વિધાન ઉચિત ઠરાવે છે.

- (A) આ નિયમોને વળગી રહેવાથી વ્યવસ્થાપનીય પરિસ્થિતિઓનાં જ્ઞાન અને સમાજમાં વધારો કરે છે
- (B) નિયમો અંધવિશ્વાસ કરતા તર્ક પર વધુ ભાર મૂકે છે
- (C) વ્યવસ્થાપનના નિયમો વ્યવસ્થાપનના સિક્કાંતિ(Theory) નું હાર્દ છે
- (D) નિયમો એવી માર્ગદર્શિકા છે કે જેને પર્યાવરણના પરિવર્તન પ્રમાણે બદલી શકાય છે

87. નીચેનામાંથી 'ગુણવત્તાની ખાતરી' નો સૌથી યોગ્ય અર્થ ઓળખો.

- (A) ઉત્પાદન(પેદાશ) કઈ કક્ષાએ જરૂરિયાતને સંતોષે છે તેનું માપન કરવું
- (B) પ્રક્રિયામાં ગુણવત્તા સુનિશ્ચિત કરવા માટે ગમે તે વ્યવસ્થિત પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ
- (C) ખામી શોધવાની પ્રક્રિયા
- (D) તે સુધારાત્મક ઉપકરણ છે

88. What is the first step of Quality Assurance (QA) ?

- (A) Development of standards
- (B) Procurement of quality raw material
- (C) Customer service
- (D) Identification of customer needs

89. Which one of the following is not true about NAAC ?

- (A) It was established in Sept. 1994
- (B) It uses 5 criteria for assessment and accreditation
- (C) Located in Bangalore
- (D) It is an autonomus body established by the UGC

90. Which type of leader creates a vaccum after he/she leaves the institution, after his/her tenure/transfer/retirement ?

- (A) Autocratic style leader
- (B) Bureaucratic style leader
- (C) Democratic style leader
- (D) Laissez Faire style leader

91. Which of the following children are not considered as the children with special educational needs ?

- (A) Hyper active
- (B) Normal
- (C) Slow learner
- (D) Both (B) and (C)

88. ગુણવત્તા ખાત્રી (QA) નું પહેલું સોપાન શું છે ?

- (A) માનકો સ્થાપિત કરવા
- (B) ગુણવત્તાયુક્ત કાચી સામગ્રી મેળવવી
- (C) ગ્રાહક સેવા
- (D) ગ્રાહકની જરૂરીયાતને ઓળખવી

89. NAAC ના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી શું ખોટું છે ?

- (A) તેની સ્થાપના સપ્ટેમ્બર 1994 માં થઈ હતી
- (B) તે મૂલ્યાંકન અને પ્રત્યાયન માટે 5 માપદંડોનો ઉપયોગ કરે છે
- (C) તે બેંગ્લોરમાં આવેલ છે
- (D) તે યુજીસી દ્વારા સ્થાપિત સ્વાયત્ત સંસ્થા છે

90. કયા પ્રકારનો નેતા, તેના કાર્યકાળની પૂર્ણતા/બદલી/નિવૃત્તિ બાદ સંસ્થા છોડે છે ત્યારે શૂન્યાવકાશ સર્જે છે ?

- (A) એકતંત્રીય પ્રકારનો નેતા
- (B) અમલદારશાહી નેતૃત્વવાળો નેતા
- (C) લોકશાહી નેતૃત્વવાળો નેતા
- (D) હસ્તક્ષેપરહિત શૈલી વાળો નેતા

91. નીચેનામાંથી કયા બાળકોનો વિશિષ્ટ શૈક્ષણિક જરૂરિયાત ધરાવતાં બાળકોમાં થતો નથી ?

- (A) અતિક્રિયાશીલ
- (B) સામાન્ય
- (C) ધીમી ગતિના અધ્યેતા
- (D) (B) અને (C)

92. What is the main purpose of UNCRPD ?
- (A) To encourage all disable persons to enjoy their all human rights with basic freedom
- (B) To protect their rights
- (C) To ensure them to provide facilities to enjoy their rights
- (D) All of the above
93. Which of the following is concerned with the rights of the persons with disabilities ?
- (A) RIE (B) NCTE
- (C) ICF (D) UNCRPD
94. Which of the following components is not suggested by ICF, to understand the health, disability and functioning of a person ?
- (A) Body functions and body structure
- (B) Environmental factors
- (C) Financial factors
- (D) Personal factors
95. In which of the following, classification of individuals is done at international level on the basis of disability, functioning or the levels of physical health ?
- (A) UNCRPD (B) NCF 2005
- (C) NPE (1986) (D) ICF
96. In which year Rehabilitation Council of India Act was formed ?
- (A) 1990 (B) 1991
- (C) 1992 (D) 1993

92. UNCRPD નો મુખ્ય હેતુ શું છે ?
- (A) તમામ વિકલાંક વ્યક્તિઓને તેમના તમામ માનવ અધિકારો મૂળભૂત સ્વતંત્રતા સાથે ભોગવવા માટે પ્રોત્સાહન આપવું
- (B) તેમના અધિકારોનું રક્ષણ કરવું
- (C) તેમના અધિકારો ભોગવવા માટેની સગવડો પૂરી પાડવાની તેમણે ખાત્રી આપવી
- (D) ઉપરના તમામ
93. વિકલાંક વ્યક્તિઓના અધિકાર સાથે નીચેનામાંથી શું સંકળાયેલું છે ?
- (A) RIE (B) NCTE
- (C) ICF (D) UNCRPD
94. વ્યક્તિનાં સ્વાસ્થ્ય, અક્ષમતા અને કાર્યપ્રણાલી (Functioning) ને સમજવા માટે ICF દ્વારા નીચેનામાંથી કયા ઘટકનું સૂચન કરવામાં આવ્યું નથી ?
- (A) શારીરિક કાર્ય પ્રણાલી અને શરીર સંરચના
- (B) પર્યાવરણીય પરિબલો
- (C) વિતીય (નાણાંકીય) પરિબલો
- (D) વ્યક્તિગત પરિબલો
95. નીચેનામાંથી શામાં અક્ષમતા, કામગીરી (Functioning) કે શારીરિક સ્વાસ્થ્યને આધારે વ્યક્તિઓનું આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું છે ?
- (A) UNCRPD (B) NCF 2005
- (C) NPE (1986) (D) ICF
96. ભારતીય પુનર્વસન પરિષદ અધિનિયમ કયા વર્ષે બન્યો ?
- (A) 1990 (B) 1991
- (C) 1992 (D) 1993